

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Ex ob solam fornicatione[m] vxor po[tes]t dimitti. ca. xciiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

Quis putas maior est in regno celoz q̄st dice
rent Dic quis maior est inter nos mō. qz ille
idē maior erit in celo. in q̄ errabāt. In futu
ro em̄ oīs platio cessabit angeloz et hoīm
vt apls tradit Et amplexas iesus paruulū
docuit siles punto. i. humiles in vīa: et altari
in patria. et q̄ vellet p̄m̄ eoz esse fieret oīm
minister. Hinc est qz p̄mus oīm in ecclesia
fuoz dei se facit paruul⁹ iste vt qdā tradūt
fuit marcialis apls lemontaz.

De parabola ouis et drachme. et filij p̄o
digi.

Caplm. XCII.

Unqz scandali

fatores pusilloruz dicitur p me
taphora mēbroz eruēdos et p̄
ciēdos. nec p̄tēdum vni d̄ pusillis: ad
ostēdendū q̄nti sint pusilli apud p̄m̄. dicit
eis parabola ouis cētētime repositate relicis
nonagintanoue. Licet em̄ pastor plus dilis
gar centū oues q̄ vnā. m̄ magis sollicitus ē
de perditā q̄ de manentibz. Pro eo dē addi
dit parabola d̄ decima drachma inuēta Et ē
drachma mun⁹ certe quātītatis habēs ima
ginem regis. Dra
gma p̄o dragmatis
quarta pars stateris
est. Tertiā quoqz de
eodem subdit para
bolam d̄ filio prodī
go in q̄ nō solū gau
diū suū de pusill⁹ re
deuntibz ostēdit. sed
etā inuidentiū mur
mur arguit. in q̄ silis
qual porcorz cibū di
xit. Et est f̄m̄ quosdā fruct⁹ arboris sonū fa
ciens cū comedit. Est autē gen⁹ leguminis so
noris frondibz et vacuis. qd̄ magis onerat
q̄ reficiat. Et nota qz qd̄ in auitō d̄ altile: in
animalibz d̄ saginati.

De dimittēdo fratri septuagies septies.

Capitulum. XCIII.

Unqz addidit

ser dñs d̄ corripiedo fratre q̄ i te
solo peccauit. i. te solo sciēte. p̄
us secreto. post corā testibz. post corā ecclia et
addidit. q̄cūqz ligaueris sup̄ terrā et c. q̄s
uit pet⁹ an dimittendū sit fratri peccanti vs
q̄ septies. r̄ndit iesus. Imo vsqz septuagies

septies. i. cccc. nonaginta vltibz. et etiā septua
gies septies. id est omnē iniuriā. vt bis legat
septuagies septies. ita sc̄z vt prima expositio
referat ad tēpus. q. d. Imo semper dimittes
Sc̄da ad omnem iniuriā. qz septuaginta

septē ex numero vni
uersitatis. et nume
ro trāsgressiōis. i. ex
vii. et. xj. ē cōpositū

Septenarius d̄ nu
merus vniuersitatis
qz vniuersitas dieruz
currit per septēz dies
hebdomade. Undenari⁹ numer⁹ d̄ trāsgres
sionis. qz vnitāte trāsgredit̄ decē: et nō pue
nit ad. xij. q̄ iterū. bon⁹ numer⁹ est q̄stū ad si
gnificata. Et nota qz q̄libet teneat rancorem
animi p̄ iniuriā dimittere. etiā si nō petat vī
niā q̄ lesit. Qd̄ si petierit teneor et dicere aue.
subuenire sibi si indignus sit. qd̄ nō teneor nō
si petat. nisi sim p̄fectus. Q̄ autē dimittēdum
sit petet dñs p̄ sui parabolā subostendit. cu
ius debitum reuocauit dñs suus. qz noluit
misereri cōserui sui.

Ob solā fornicationē vxoz pōt dimitti.

Caplm. XCIII.

Factū est post

sermōes istos migrauit iesus
a galilea et venit i iudeā trās loz
danē: et secuti sūt eū galilei: et curauit eos ibi.
Et accesserūt ad eū pharisei tentātes et dixerūt
Si licz hoī dimittere vxozē q̄cūqz ex cā. q̄b
ait dñs. Qd̄ d̄s instituit cōiugiū: et sō nō lice
bit hoī separe illd̄. qz etiā sic voluit dñs vīz
adherere vxori q̄ p̄pter eā relinq̄ret patres et
matrē. i. affectū suū magis dirigeret hō ad pro
creationē liberoruz q̄ ad curam parentū. Si
cut em̄ humor de radicibz ascendit ad arborē.
et trāsmittit̄ ad semē et ad radices non redit
ita affect⁹ a parētibz ad filios trāsmittit̄. nec
cōuertit̄. i. maior est affect⁹ et p̄nior parentū
ad filios q̄ filioz ad parētes. Cūqz obiect⁹
sent de libello repudiij p̄cesso a moyse et dixit
set. ob duriciā cordis eoz h̄c p̄missus. i. nul
la lege punitū. Nō ei ordini dei moyses sup̄
ordinaret: addidit. qz excepta cā fornicatiōis
nō liceat hoī dimittere vxozē. Qd̄ audietes
discip̄li dixerūt: qz nō expedit nubere. Ne autē
oēs p̄tinētā meritozā putarēt. distinguit dñs
cunuchos. qz qdā sic nascunt̄: q̄ p̄prie dicunt̄
castrati. id ē caste nati. Alij facti iunt ab ho
minibz: q̄ p̄prie dicunt̄ spadones a spata. Alij
se castrant p̄pter regnū dei: qui p̄prie dicunt̄

tur eunuchi. id est bene vincentes, ab eu qd
est bonu. et nuclie qd e victoria. Et hec vlti
ma meritoria e. Cuius pueri oblati i posuiss
set man? et bndictisset eis abijt inde.

De galileis quos occidit pilatus.

Caplm. XCIII.

Est hec ambu

p labat iesus i galileā, qz i iudea q
rebāt eū inficere. Aderāt eo tpe
qdā nunciātes ei de galileis: qz sanguinē
pilat? miscuerat cū sacrificijs eoz. Quidam
em̄ dīcēs se de filij mltos seducerat de ga
lileis q̄s dū duxisset in garizim: vbi dixerat
se ascēsurū celū corā eis dū sacrificarēt ei. sū
puentes pilat? ipm cum oibz occidit. timuit
em̄ ne et iudeos seduceret. Cūqz putarēt eos
perijisse. sō qz neq̄ozes eēt ceteri galileis aut
dñs. Non minus iudeos hīs sceleratos: et
similiter nisi peniterēt perituros, etiā hieos
solymitas nisi peniterēt p̄turos, sicut pierāt
in siloe, xvij. viti oppressi a turre quā edifica
bāt. sup q̄ dicit ete similitudinē ficulne non
faciētis fructū, p̄ q̄ cultoz vineerit ipetrauit
annū ne pbureret donec pbaret eā.

De muliere incuruata. Ca. XCV.

Quqz doceret

c sabbatis i synagoga: erat ibi mu
lier hñs spm̄ infirmitatis, quam
inclinauerat spūs infirmitatis, als sathane,
xviij. annis, et imposuit ei man? et erecta ē.

De scenophegia. Ca. XCVI.

Rat aut in pro

e rio scenophegia, qd sonat ym
braclor fictionē, et dixerūt frēs
ei? ad eū. Transi in iudeā vt discipuli tui vs
deant opa tua q̄ facis, q̄ yndecūqz illuc cōue
niēt. Si hoc facis manifestas te mundo,
q̄ d. Si ex te facis: et nō ex beelzebub, vel si
p̄ quia. Hierāt p̄ sanguinet iesu q̄ ei? gloriā
quererāt vt inde p̄ticipes fierent. Quibz ipe
ait. Vos ascēditē ad diē festū istū. i. ad p̄mū
Wedate em̄ diē festo ascēdit: s; q̄st in ocul
to. Iudei aut q̄rerāt illū dīcētes. Ubi ē ille,
Et murmur erat de illo, qz qdā dīcebāt: bo
nus est, aliq̄ seductor erat. cūqz ascēdisset
docebat in tēplo: et murmurabant dīcētes,
Quō l̄ras scit iste cum non didicerit: Cūqz
quidā dicerēt, Nōne hic est christus, Alij dī

cebāt. Hunc scimus vnde sit, Christus ante
cum venerit: nemo scit vñ sit. Hoc dicebant:
qz elatas dixerat. Generationē eius q̄s enar
rabit, Vultū aut de turba crediderūt in euz
dīcētes. Chis cū venerit nūqd̄ pla siḡ faciet
q̄ hic facit. Et ait illi quidā de turba, Dax
gister: dic fratri meo vt diuidat mecum here
ditatem. Qui respōdit, Homo: q̄s me cōstit
uit iudicem sup vos.

Qui missi vt tenerēt iesum ammirabantur
verba eius. Caplm. XCVII.

Merūt ergo pri

m cipes et pharisei mistros vt com
phenderēt eū. Et ait iesus. Que
ritis me? nō inuenietis, et vbi ego sūz nō
potestis venire, q̄st dicit, Tales nō accedet
tis ad me: s; p? resurrectionē m̄tri volēt inue
nīre me si fieri posset corpaliē et nō inuenient
fide tñ inueniēt. Et dīcebāt qdā, Hic ē vere p
pheta, Alij, hic est christus. Cūqz redijissent
ministris ad pōtīfices et phariseos et dīxissent
ministris, Cur nō adduxistis eum: respōde
runt. Nūqz sic locutus est homo vt iste loq̄
tur. Et increpabāt eos pharisei dīcētes, Nū
quid et vos seducti estis, Quis p̄ncipuz et
phariseoz credit in eum. Et ait nicodemus,
Lex nostra nō iudicat quēqz nisi p̄us audier
it: ab ipo. Credebat q? si patienter illū audie
rent sicut ipe fecerat: similes ministris fierēt.
Et dixerūt ei, Nūqd̄ et tu galileus es, id est
a galileo seductus. Scrutare scripturas, A
galilea nō surgit p̄pheta.

De adultera. Caplm. XCVIII.

Eius autē iterū

i diluculo venit in tēplū et sedēs
docebat populū. Et adduxerūt
ei scribe et pharisei mulierē deprehensam in
adulterio: et querebāt qd iudicaret de ea fa
ciendū. Putabāt em̄ q? dñs in iudicādo sies
ret im̄sicors vl̄ inultus vt im̄misericordē
irriderent, et contra moysen agētes damna
rent. Iesus autem inclinans se deorsum: scri
bebat digito in terra. Cūqz instarent erigēs
se dicit, Qui sine peccato est vestrum p̄mū
in eam lapidez mittat. Et iterum se inclinās
scribebat. Quid scribebat. Quidam dicunt
id quod eis respondit. Hieronymus in qua
dam epistola ad studiosum videt euz velle
scripsisse, Terra terra scribe hos viros abdi

+ M. Ex. ad gradus habet yro. Hierony.
mus, Ambrosius, nam Ambrosius
hęc verba habet lib. 7. epist. epist. 58.
ad Eudodm.